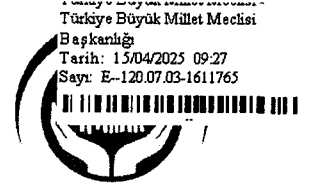

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

2025 AİLE YILI

ACELE

Sayı : E-72079556-610-15602629

Konu : Soru Önergeleri (7/21844-7/23849)

7/21844 GK 89

7/23849 GK 105

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 21.01.2025 tarihli ve 1569399 sayılı yazınız.
b) 14.02.2025 tarihli ve 1583293 sayılı yazınız.

İlgi yazılar ekinde alınan Van Milletvekili Sayın Gülderen VARLI tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/21844 ve 7/23849 Esas Numaralı soru önergelerine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/21844 ve 7/23849 Cevap Metni (4 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 5A5D23F2-3A12-45C1-BD82-A6D3588B88CD

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA

KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için:Samiye BULUN

Çocuk Gelişimcisi

Telefon No:(312) 705 58 09

Van Milletvekili Sayın **Gülderen VARLI**'ye Ait 7/21844 ve 7/23849 Esas Numaralı Yazılı
Soru Önergesine İlişkin Cevap Metni

Kadına yönelik şiddetle mücadele ve kadın cinayetlerinin önlenmesi amacıyla “şiddete karşı sıfır tolerans ilkesi” çerçevesinde yürüttüğümüz çalışmalar ilgili kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları, tüm tarafların iş birliğinde çok yönlü biçimde devam etmektedir. Bu kapsamda gerçekleştirilen çalışmalardan bazıları şu şekildedir:

- 2012 yılında yürürlüğe giren 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun ile Türkiye’de kadına yönelik şiddetle mücadeleye ilişkin yasal altyapı güçlendirilmiş ve bu mücadele bir üst seviyeye taşınmıştır. Kanun etkin olarak uygulanmasına yönelik yönetmelikler ve Bakanlık genelgeleri yürürlüktedir.
- 2023/16 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi 25 Kasım 2023 tarihinde yayımlanmış olup kadına yönelik şiddetle mücadelenin en üst düzeyde ele alındığına yönelik önemli bir göstergesi olarak ilgili mevzuatta yerini almıştır.
- Kadına yönelik şiddetle mücadelede temel yasal enstrümanlardan biri olan Türk Ceza Kanunu’nda, 2021 ve 2022 yıllarında yapılan değişikliklerle kadına yönelik işlenen fiillere ilişkin cezai müeyyideler artırılmış, daha önce başka suçların içerisinde değerlendirilen ısrarlı takip eylemleri ise Türk Ceza Kanununa eklenen 123/A maddesi ile ayrı bir suç olarak düzenlenmiştir.
- Kadına yönelik şiddetle mücadele çalışmalarına yol haritası niteliğindeki politika belgeleri, ilgili tüm tarafların katkı ve katılımlarıyla düzenli olarak hazırlanıp uygulanmaktadır. Bu kapsamda 2007 yılından bu yana 4 ulusal eylem planı hazırlanmış olup hâlihazırda 2021-2025 yıllarını kapsayan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı yürürlüktedir. Söz konusu Eylem Planı çerçevesinde 5 ana hedef (Adalet Erişim ve Mevzuat, Politika ve Koordinasyon, Koruyucu ve Önleyici Hizmetler, Toplumsal Farkındalık ve Veri ve İstatistik), 28 strateji ve 227 faaliyet yer almaktadır. Ulusal Eylem Planının etkin olarak hayata geçirilmesi hedefiyle Yıllık Faaliyet Planları hazırlanmaktadır.
- Ulusal Eylem Planının 81 il düzeyinde daha etkin biçimde uygulanmasını amacıyla Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Eylem Planları yürürlüğe konmuştur.
- Kadına yönelik şiddetle mücadelede koordinasyon mekanizmalarımız hem ulusal hem de yerel düzeyde tesis edilmiş durumdadır. Bakanlığımız koordinasyonunda periyodik olarak her yıl bir defa toplanan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Koordinasyon Kurulu kadına yönelik şiddet konusundaki çalışmaları-gelişmeleri değerlendirmekte, bu konuda öneriler sunmaktadır. Kurul bugüne kadar 17 toplantı gerçekleştirmiştir. Yerel düzeyde ise 81 il düzeyinde Vali veya Vali Yardımcısı başkanlığında toplanan “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Koordinasyon, İzleme ve Değerlendirme Komisyonları” ile kadına yönelik şiddetle mücadelede il düzeyinde yapılan çalışmalar ve il eylem planlarının izleme ve değerlendirmesi yılda en az 6 ayda bir gerçekleştirilmektedir.
- Kadına yönelik şiddetle mücadelede ihtisas kurumsal mekanizmalardan biri olan Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM); şiddetin önlenmesi ile koruyucu ve önleyici tedbirlerin etkin bir biçimde uygulanmasına yönelik olarak, şiddete maruz kalan ya da şiddete maruz kalma riski bulunan kişilerin başvurabileceği, danışmanlık, rehberlik ve yönlendirme hizmetleriyle, ihtiyaç duydukları konularda güçlendirici ve destekleyici

hizmetleri veren ve çalışmalarını yedi gün yirmi dört saat esaslı ile yürüten merkezlerdir. Hâlihazırda 81 ilimizde 84 ŞÖNİM hizmet vermektedir.

- Şiddete uğrayan kadınların şiddetten korunması, psikososyal ve ekonomik sorunlarının çözülmesi, güçlendirilmesi ve bu dönemde kadınların varsa çocukları ile birlikte ihtiyaçlarının da karşılanması suretiyle geçici süreyle kalabilecekleri kadın konukevleri 81 ilimizde hizmetlerini sürdürmekte olup Bakanlığımıza bağlı 112, diğer kamu kurumları ve belediyelere bağlı 38 kadın konukevi olmak üzere toplam 150 kadın konukevi bulunmaktadır.
- Hizmetlerin daha ulaşılabilir kılınması amacıyla Sosyal Hizmet Merkezleri (SHM) bünyesinde Şiddetle Mücadele İrtibat Noktaları oluşturulmuştur. Hâlihazırda 420 Şiddetle Mücadele İrtibat Noktası ilçe bazında hizmet sunmaktadır.
- ŞÖNİM’lerde sunulan hizmetlerin başında kadına yönelik şiddet mağdurlarının psikososyal iyilik halinin artırılması amacıyla sunulan rehberlik ve danışmanlık hizmetleri gelmektedir. Bu kapsamda şiddet mağdurları ile mesleki görüşmeler yapılarak vaka formülasyonu ve müdahale planları hazırlanmakta, yapılan planlama çerçevesinde gerekli mesleki çalışmalar yürütülmektedir. Söz konusu çalışmaların etkin bir şekilde yürütülmesi amacıyla mesleki personelin kapasitesi temel ve ileri düzey eğitimlerle artırılmaktadır.
- Bununla birlikte şiddet mağdurlarının psikososyal ihtiyaçlarının etkin bir şekilde giderilmesi ve psikolojik ve sosyal işlevselliklerini artırmak üzere sunulacak psikososyal destek hizmetlerini model halinde yapılandırarak AR-GE çalışmalarımız da devam etmektedir. Söz konusu çalışmalarla psikososyal destek hizmetlerinin sunumu ile izleme, değerlendirme ve kalite geliştirme çalışmalarının standardizasyonunu sağlanarak hizmetler bilimsel kanıta dayalı, sistematik, bütüncül ve mağdurun özel ihtiyaçlarına duyarlı bir biçimde yapılandırılacaktır ve hizmetlerimiz bir ileri seviyeye taşınacaktır.
- Bu mekanizmaların yanı sıra İçişleri ve Adalet Bakanlıkları bünyesinde ihtisas kuruluş ve birimlerle hizmetler sürdürülmektedir. Bu alanda Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığına bağlı 1.287 birim, Adalet Bakanlığına bağlı 171 Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Müdürlüğü ile sorumlu kurumlar ile eş güdüm ve koordinasyon içerisinde kadına yönelik şiddetle mücadele çalışmaları devam etmektedir.
- Şiddet mağdurlarına daha hızlı ulaşılarak müdahalenin etkinliğini artırmak amacıyla paydaş kurumlar ile elektronik veri tabanları arasında entegrasyon sağlanmıştır.
- Bakanlığımız, Adalet Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı iş birliğinde “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Kapsamında Teknik Yöntemlerle Takip Sistemlerinin Kullanılmasına Yönelik Pilot Uygulama İşbirliği Protokolü” kapsamında pilot olarak uygulanan teknik yöntemlerle takip (elektronik kelepçe) uygulaması 2021 yılı itibarıyla 81 ilimize yaygınlaştırılmıştır.
- Bakanlığımız bünyesinde hizmet sunan ALO 183 Şiddetle Mücadele Hattı şiddete uğrayan ya da uğrama riski bulunan, destek ve yardıma ihtiyacı olan kadın ve çocuklar için psikolojik, hukuki ve ekonomik danışma hattı 7 gün 24 saat esasında ücretsiz olarak çalışmakta; bu kişilere hakları konusunda ve başvuracakları yerler hakkında bilgi vermektedir. Ayrıca ihmal, istismar ve şiddet vakaları konusunda alınan ihbarlarda vakanın bulunduğu ilin acil müdahale ekip sorumlusuna ve/veya kolluk kuvvetlerine bildirilerek ivedilikle müdahale edilmesi sağlanmaktadır. ALO 183 Hattı’nda şiddet ihbarları için 0 (sıfır) tuşlaması vasıtasıyla önceliklendirme gerçekleştirilmekte olup ayrıca Whatsapp ve BİP platformları üzerinden de hizmet sunmaktadır.

- Bakanlığımız ve İçişleri Bakanlığı iş birliğinde şiddet mağduru veya şiddet görme riski altında olan kadınlar için iletişim teknolojisinin sunduğu imkânlardan faydalanılarak mobil telefonlara yönelik Kadın Destek Sistemi (KADES) hayata geçirilmiştir. Aplikasyonda yer alan acil durum butonuna basılması halinde Acil Çağrı Merkezine ihbar düşmekte ve en yakın kolluk biriminin en kısa sürede mağdurun konumuna intikali sağlanmaktadır.
- Şiddetin henüz ortaya çıkmadan önüne geçilmesine yönelik birincil önleme faaliyetleri ve bu bağlamda toplumun tüm kesimlerine yönelik farkındalık çalışmaları Bakanlığımız çalışmalarında önemli bir yere sahiptir. Kadına yönelik şiddetle mücadelede farkındalık oluşturulması ve zihniyet dönüşümünün sağlanması amacıyla ülke genelinde kamu kurum ve kuruluşlarında görevli personele ve toplumun farklı kesimlerine yönelik eğitim ve seminerler gerçekleştirilmektedir. 2007 yılından itibaren başlatılan eğitim-seminer faaliyetleri ile bugüne kadar yaklaşık 4,5 milyon kişiye ulaşılmıştır. Ayrıca kültür, sanat ve medyanın dönüştürücü gücünü kullanarak toplumsal farkındalığı geliştirmek amacıyla çeşitli çalışmalar gerçekleştirilmektedir. Bu çalışmaların en önemli çıktılarında biri olarak RTÜK ile iş birliğinde “Medyada Kadına Yönelik Şiddetle Mücadeleye İlişkin Etik İlkeler” rehberi yayımlanmıştır.
- Kadına yönelik şiddetle mücadele politika ve hizmetlerimizin bilimsel kanıtlar temelinde geliştirilmesi amacıyla araştırma ve geliştirme (Ar-Ge) projeleri devam etmektedir. Bu “Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet Araştırması-2024”, “Şiddet Uygulayanlara Yönelik Psikososyal Müdahale Modelinin Geliştirilmesi”, “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadeleye İlişkin Kurumsal Kapasitenin ve Toplumsal Farkındalığın İletişim Boyutuyla Artırılması Projesi”, “Türkiye’de Depremden Etkilenen Kadınlara ve Kız Çocuklarına Yönelik Şiddete Karşı Önleyici ve Koruyucu Hizmetlerin Yeniden Yapılandırılması ve Güçlendirilmesi” ve “Kadın Konukevleri Hizmetlerinde İhtisaslaşmış Bir Yaklaşım: Güçlenme ve Etkin Destekle Verimli Entegrasyon Projesi (GÜVEN)” başlıklı projeler devam etmektedir.

Öte yandan, Bakanlığımız tarafından 6284 sayılı Kanununun 20/2 maddesinde yer verilen “*Bakanlık, gerekli görmesi hâlinde kadın, çocuk ve aile bireylerine yönelik olarak uygulanan şiddet veya şiddet tehlikesi dolayısıyla açılan idarî, cezaî, hukukî her tür davaya ve çekişmesiz yargıya katılabilir.*” hükmü uyarınca çocuklara yönelik cinsel istismar dosyalarına katılım sağlanmaktadır. Bakanlığımız avukatları tarafından, yargılama sürecinde gerek görülmesi halinde ilgili mahkemelerden sanıkların azami haddeden cezalandırılması talep edilmekte ve tutukluluk kararı verilmesi veya tutuksuz yargılanma kararlarına itiraz edilmektedir. Takdiri indirim veya haksız tahrik indirimi uygulanan dosyalarda ise somut olaya göre ele alınarak kararlara karşı süresinde kanun yollarına başvuru yapılmakta, uygulanan indirimin kaldırılarak sanıkların azami haddeden cezalandırılması talep edilmektedir.

Bakanlığımız tarafından, Cumhuriyet Başsavcılıklarınca yürütülen soruşturma dosyalarına, 6284 sayılı Kanun kapsamında davaya müdahillik hususunun değerlendirilebilmesi için soruşturma sonucunun Bakanlığımıza tebliğ edilmesi talepli dilekçe sunulmaktadır. Soruşturma sonucunun tebliği halinde, soruşturma sonucunda dava açılmış ve iddianame düzenlenmişse Bakanlığımızca davaya müdahillik hususu değerlendirilmekte, soruşturma sonucunda kovuşturmaya yer olmadığına karar verilmişse Bakanlığımızca bu karara itiraz hususu değerlendirilmektedir.

Haksız tahrik indirimi Türk Ceza Kanununun 29. maddesinde “*Haksız bir filin meydana getirdiği hiddet veya şiddetli elemin etkisi altında suç işleyen kimseye, ağırlaştırılmış müebbet*

hapis cezası yerine onsekiz yıldan yirmidört yıla ve müebbet hapis cezası yerine oniki yıldan onsekiz yıla kadar hapis cezası verilir. Diğer hallerde verilecek cezanın dörtte birinden dörtte üçüne kadarı indirilir.” şeklinde düzenlenmiş olup şartları oluşmayan ve kararda uygulanan tahrik indirimlerine karşı da kanun yoluna gidilmektedir.

7/21844 Esas numaralı soru önergesinde bahsi geçen olaya ilişkin Van Cumhuriyet Başsavcılığı 2024/18538 Esas sayılı dosyasında görülmekte olan soruşturma halen devam etmekte olup Bakanlığımızca Van Cumhuriyet Başsavcılığı'na soruşturma sonucunun bildirilmesi talepli yazı gönderilmiştir. Süreç yakından takip edilmekte ve olaya ilişkin şüpheli durumların tespiti halinde bu hususların araştırılması için Van Cumhuriyet Başsavcılığı soruşturma dosyasına talepte bulunmaktadır. İddianamenin düzenlenmesi durumunda söz konusu iddianame incelenerek 6284 sayılı Kanun kapsamında müdahillik talebinde bulunulacaktır.

7/23849 Esas Numaralı soru önergesinde bahsi geçen ve Muğla ilinde meydana gelen P. G.'in vefatına yönelik olay ise sürecin başından bu yana Bakanlığımız görevli avukatları tarafından takip edilmekte ve gerekli adli destek sağlanmaktadır. Dava süreci yakından takip edilmektedir.

Soru önergesinde yer alan diğer konular, diğer bakanlıkların görev ve faaliyet alanında olduğundan değerlendirilememiştir.